

40 Yaşın Getirdikleri ve Hissettirdikleri Üzerine

“Bin sene de okusam, ne biliyorsun diye sorsalar bana “haddimi bilirim” derim.” diyen Mevlana’yı, en iyi 40 yaşına girmiş olanların anlayacağına inanıyorum. 73 model bir insan olarak en çok buna benzer duygular yaşadığımı söyleyebilirim. Gerçekten de her şey bir yana; insan en çok ne yapıp ne yapamayacağına, cürmünün etki alanına, bünyesinin direnme gücüne ve kul olarak acziyetinin idrakine en iyi 40 yaşlarında varıyor.

40 yaş sendromu denebilecek bir tükenmişlik veya yorgunluk duygularını ifade anlamında söylemiyorum. Aksine, aşırı makyajlanmış bir yüz gibi abartılı özgüven duyguları katan gençlik, toyluk, hayatta ve evlilikte acemilik gibi ortalama değerleri etkileyen uçlardan arınmış gerçek yüzün ortaya çıkması, sınırları ve etkisi kanıtlanmış bilinçli bir güç ve reel karizmadan bahsediyorum. 40 yaşına girmiş ortalama her insan, artık yaptıkları veya yapmadıkları ile neleri kazanıp neleri kaybedeceğine vakıf bir donanıma sahip demektir. Gençlik yıllarında belirsizliklerin getirdiği heyecanlar, umutlar ve beklentiler uğruna girilen maceraperest davranışların yerini daha planlı, düşünülmüş, sonuçları hesaplanmış tavırlar alır. Çünkü artık alınan riskler daha değerlidir, hayatın kısalığı, sağlığın değeri, ailenin önemi, bağlı insanların sorumluluğu vb. birçok değişkene dikkat etmek kaçınılmaz bir gereklilik olmuştur. 5 deneyip 1’i umut etmek yerine, en azından 3’te 2 gibi yüksek skor olasılığı olmadıkça kaçınmak gibi tavırlar gelişir.

Dengeli bir dönemi ifade eder 40’lı yaşlar. Gençlik zamanında daha çok çıkar ve kişisel heyecanların çevrelediği dünyevi hedefler, istekler ve ümitler yoğunlaşırken; uhrevi görevler, toplumsal görevler biraz ihmal edilir. Olgunluk dönemlerinde, dünyanın gerekliliği bilinir ama uhrevi

görevlerin önemi ve kaçınılmaz hesaplaşmanın yakınlaşması hissedilir. Artık alınan kararlarda vicdanın rolü daha baskındır. Dini görevler, kul hakları, toplumsal görevler, ailevi sorumluluklar kişileri hem koruyan hem de aşırılıklardan sınırlayan güçlü kalkanlar haline gelir. Pozitif anlamdaki toplumsal baskılarda bu gelişmelere destek verir.

Genç ebeveynlerin çocukları ile ilgili kaygıları daha çok sağlıklı büyümeleri, ihtiyaçlarının giderilmesi, iyi okullarla hayata hazırlanmaları şeklinde oluşurken; olgunluk dönemlerinde iyi ve erdemli insanlar olmaları, dini ve ahlaki değerlerinin olgunlaşması, doğru eğitimleri almaları ve zamanı gelince de doğru kişilerle evlilik yapıp hayata katılmaları gibi gelişim gösterir. Kendilerinin de bir zamanlar genç olduğunu unutan ebeveynler bütün iyi niyetlerine rağmen; anlayışsız, aşırı idealist ve katı tutumları ile çocuklarının uzaklaşmalarına neden olabilir. Kişiler olgunlaşmıştır ama etraflarındakilerin de aynı dengeli davranışları göstermelerini beklemek gibi bir hataya düşebilir. Daha bilinçli ve empati yeteneği gelişmiş olgun ebeveynler ise karanlık ve fırtınalı havalarda gemileri emniyetli yerlere yönlendiren deniz fenerleri gibi değerli ve etkili olurlar.

Diğerkâmlığın zirve dönemleridir. Yaşanan olaylar, tanınan kişiler, gezilen yerler, alınan eğitimlerin hepsi bir renk ve tat öznesi olarak kişinin dağarcığına yerleşir. İyi ve etkili olanlar ile kötü ve acılı olanlar daha kalıcı olurlar. İyiyi tanımak, kötünden kaçınmak için aşı görevi yaparlar. Aşılı kişiler hastalığı bildiği için diğerlerine ve özellikle ailesine karşı hep uyarıcı, öğretici, yönlendirici rol üstlenir. Bir anne babayı en çok üzen şey, kendi yaptığı hataları evlatlarının da yaptığını görmek olsa gerek. Bu yüzdendir acıyla burulmaları, çocuklarına yalvarırcasına nasihat etmeleri.

İş hayatında ise yüksek gelirlerden ziyade, güvenli ve kurumsal yönü güçlü işyerlerinde çalışmak tercih edilir bu dönemde. Kurumsallaşan sabit aile giderleri riskli hareketlerden kaçınmayı gerektirir. Mobinge de maruz kalsa sabretmek ve idare etmek esastır. Vazgeçilmez derecede kilit görevleri icra ederek dokunulmazlık sağlamak, rekabet ihtimali bulunan kişilere karşı önlem almak ve bilgiyi korumak gibi savunmacı tavırlar bile gelişebilir. Bu savunmacı tavırlar ve endişeler bazen kişileri körleştirdiği için demode olduğunu, ekipten ayrıştığını, örgütü tıkadığını bile fark edemeyebilir. Bu noktada yapılacak işten çıkarmalar veya görev değişiklikleri maalesef kişiler üzerinde çok yıkıcı sonuçlar doğurabilir.

Bir erkek olarak kadınlar hakkında ahkâm kesiyor gibi olmak istemem ama onların da durulduklarını ve özellikle en güçlü yönleri olan duygu dünyalarının dengelendiğini söyleyebilirim. 40 yaş kadını artık eşine ve hayata karşı bir şeyleri ispat etme mücadelesini tamamlamış, anneliğin zirvelerinde gezen, kocasını bilen ve ustaca yönetebilecek kadar tanıyan toplumun gizli/açık liderlerindendir. Bir çatışma varsa o istediği için başlamıştır, sükûnet ve huzurun da mimarı odur.

Velhasıl 40'lı yaşlar; yüksek hızda araç sürerken etrafı ve manzarayı kaçırان sürücüler yerine, dengeli ve güvenli bir hızı tercih edip aracını, beraber seyahat ettiklerini ve yol aldığı çevreyi fark edip etkileşime giren sürücüler gibi olunan dönemlerdir diye düşünüyorum. Yaşımın bir gereği olarak ta paylaşma ihtiyacı duyduğumdan olsa gerek bu makaleyi yazmak kısmet oldu.